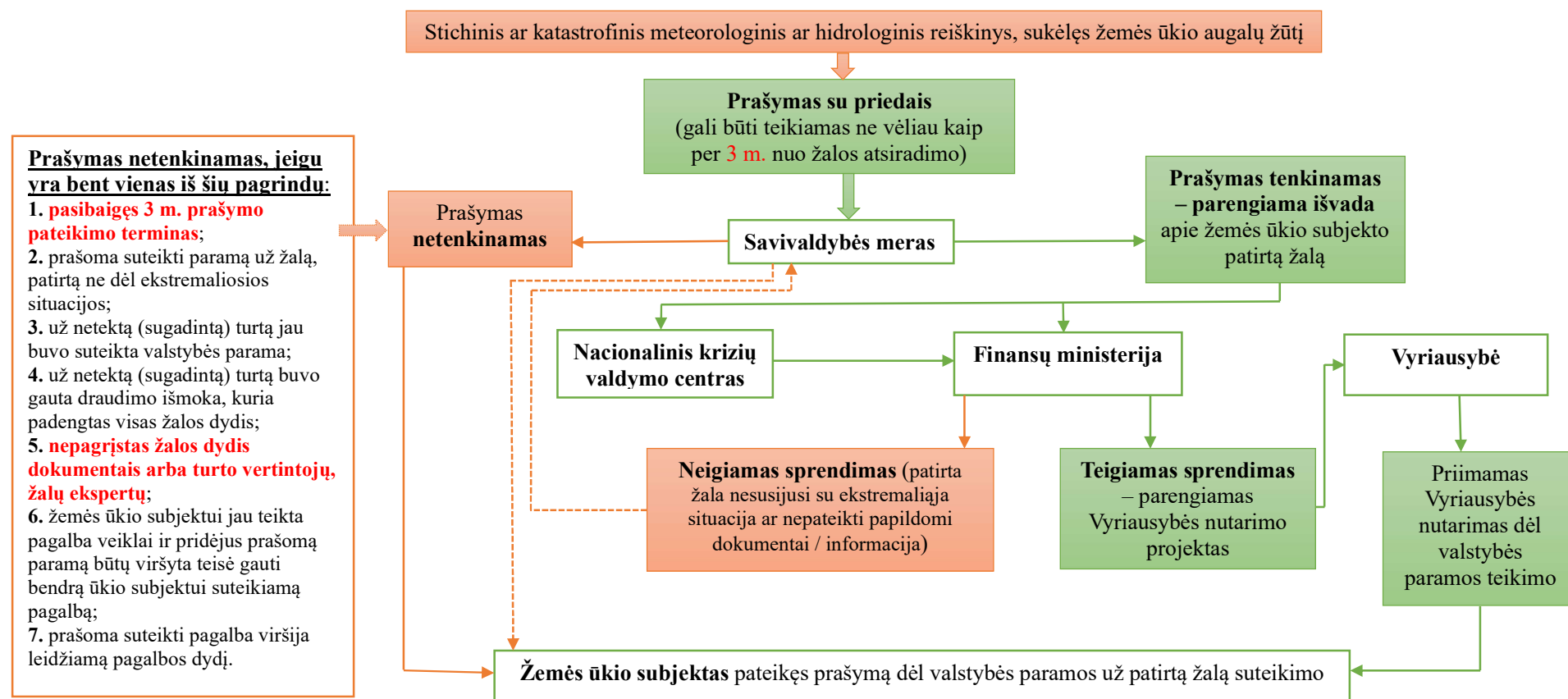

ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTO PRAŠYMO DĖL VALSTYBĖS PARAMOS UŽ ŽALĄ, PATIRTĄ DĖL EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS, SUTEIKIMO NAGRINĖJIMO SCHEMA

3. Patarimai žemės ūkio subjektams (paramos gavėjams) dėl sankcijų, neįvykdžius ES paramos įsipareigojimų, ir negalintiems tinkamai jų įvykdyti:

1. Paramos gavėjas, teikiantis paraišką išmokoms už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus gauti arba įgyvendinantis projektą ir projekto kontrolės laikotarpiu (kai taikoma), privalo laikytis visų prisiimtų įsipareigojimų, nurodytų tų metų konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse. Pažymėtina, kad paramos gavėjams už padarytus pažeidimus gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos dydžio sumažinimas, paramos neskyrimas, reikalavimas gražinti visą ar dalį sumokėtos paramos. Tačiau tais atvejais, **kai įsipareigojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos** (stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių – speigo, kaitros, sausros augalų vegetacijos laikotarpiu, audros ir kt.) arba **išimtinių aplinkybių** (ilgalaikis nedarbingumas, privalomoji karo tarnyba, karantinas ir kt.), kurių atsiradimo neįmanoma kontroliuoti ir numatyti paraiškos teikimo metu, taip pat nėra įmanoma užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui, **sankcijos netaikomos**. Ši nukentėjusiųjų apsauga įtvirtinta ir Europos Sąjungos teisės aktuose (2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, 3, 59 straipsnio 5 dalies (a) punkte, kt.) bei nacionaliniuose teisės aktuose.

Išnykus nenugalimos jėgos arba išimtinėms aplinkybėms, paramos gavėjai **privalo laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų**. Pažymėtina, kad žemės ūkio subjektai gali būti atleidžiami nuo įsipareigojimų, kol nesibaigia nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės ir protingą laiką po jų pabaigos, per kurį įmanoma pradėti vykdyti įsipareigojimus. **Situacijai pagerėjus, atidėtus įsipareigojimus reikia pabaigti įvykdyti**.

2. Svarbu nustatyti, ar įsipareigojimų ir reikalavimų neįvykdymą lėmė būtent nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės. Negali būti taip, kad reikalavimai ar įsipareigojimai nebuvo vykdomi dar iki šių aplinkybių atsiradimo, o pačios aplinkybės neturėjo jokios įtakos jų nevykdymui – tai reikštų, kad įsipareigojimai būtų buvę pažeisti bet kokių atveju, nepriklausomai nuo susidariusių aplinkybių. Tokiais atvejais, kai nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės neturėjo įtakos įsipareigojimų ar reikalavimų nevykdymui, nes pažeidimai buvo padaryti dar prieš aplinkybių atsiradimą, turi būti taikomos atitinkamos sankcijos. Paminėtina, kad **pareiškėjai turi teisę iki rugsėjo 15 d.** atsisakyti paramos už deklaruotą lauką. Tačiau ši teisė netaikoma, kai paramos gavėjas jau buvo:

- informuotas apie Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) planuojamą patikrą vietoje,
- informuotas apie paraiškoje aptiktas klaidas,
- gavęs NMA prašymą pateikti deklaruojamų plotų valdymo teisę patvirtinančius dokumentus,
- jei patikros vietoje buvo nustatyta pažeidimų.

3. Dėl sankcijų netaikymo įvykus nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms. Paramos gavėjai, kurie dėl stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių padarinių negali įvykdyti įsipareigojimų¹, **turi per 15 darbo dienų nuo susiklosčiusių nepalankių aplinkybių atsiųsti nuotraukas per mobiliąją programą „NMA agro“**, kuriose būtų užfiksuoti šalnų, liūčių ar kitų ekstremaliųjų reiškinių paveikti plotai. Nuotraukoje turi aiškiai matytis auginami augalai, turi būti nufotografuota iš skirtingų to paties lauko vietų ir aprėptas bendras lauko vaizdas.

Teikiant informaciją per mobiliąją programą „NMA agro“ **reikia pasirinkti „Stebėkite laukus“ > „Pranešti apie atliktą veiklą“ > tipą „Stichinės situacijos (pvz.: potvyniai, užmirkusios, išdžiūvusios vietos“** ir nurodyti pareiškėjo vardą, pavardę ar įmonės pavadinimą ir žemės ūkio valdos atpažinties kodą ar projekto numerį.

Jeigu pateiktose nuotraukose matyti ekstremaliųjų reiškinių padariniai, sankcija nebus taikoma. NMA taip pat vadovausis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenimis ir institucijų pateikta informacija apie paskelbtą ekstremaliąją padėtį. NMA tikslas buvo, yra ir bus netaikyti sankcijų ūkininkaujantiems.

Daugiau informacijos apie programą „NMA agro“ galite rasti svetainėje

<https://www.nmaagro.lt/>

NMA konsultacijos:

[Dažniausiai užduodami klausimai dėl pasitaikančių ekstremaliųjų reiškinių ir įsipareigojimų vykdymo](#)

¹ Jei nenumatyta kitaip, t. y. tais atvejais kai dėl ekstremaliosios situacijos ministro potvarkiu ar įsakymu numatomos išimties arba kiti administraciniai supaprastinimai, papildomų dokumentų NMA per 15 d. d. dėl jų taikymo žemės ūkio subjektams teikti nebereikia.

Pažymime, kad 2025 m., atsižvelgiant į ilgąjį lietingą laikotarpį šalyje, parengtas žemės ūkio ministro įsakymas „[Dėl veiklos terminų pokyčių pareiškėjams, pateikusiems paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškas 2025 m.](#)“ Šis įsakymas bus taikomas tik 2025 m. pateiktoms paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškoms.

4. Patarimai žemės ūkio subjektams dėl sąlygų sudarymo apyvartinių lėšų paskoloms sumažintomis palūkanomis gauti ir kita naudinga informacija:

1. Informuojame, kad **Žemės ūkio ministerija įgyvendina finansines priemones**, pagal kurias ūkininkams teikiamos paskolos apyvartiniam kapitalui. **Paskolos apyvartiniam kapitalui galimos pagal:**

1) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano (toliau – SP) intervencinę priemonę „**Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas**“. Galima didžiausia paskolos suma apyvartiniam kapitalui – 100 tūkst. Eur. Paskolos palūkanos skaičiuojamos tik finansų tarpininkų daliai, t. y. 40 proc. paskolos daliai taikoma 5 proc. finansų tarpininko marža ir 6 mėn. EURIBOR, o 60 proc. paskolos daliai taikomos nulinės palūkanos;

2) SP intervencines priemones „**Investicijos į žemės ūkio valdas**“ ir „**Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas**“. Galima didžiausia paskolos suma apyvartiniam kapitalui – 200 tūkst. Eur. Paskolos palūkanos skaičiuojamos tik finansų tarpininkų daliai, t. y. 30 proc. paskolos daliai taikoma 5 proc. finansų tarpininko marža ir 6 mėn. EURIBOR, o 70 proc. paskolos daliai taikomos nulinės palūkanos.

2. **Pareiškėjai, norintys gauti lengvatinę paskolą, kvietimo teikti paraiškas galiojimo laikotarpiu turi pateikti paraišką NMA.** Paraiškos turi atitikti konkrečios SP priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytus tinkamumo gauti paskolą kriterijus. NMA, teigiamai įvertinusi paraišką, išduoda tinkamumo gauti paskolą pažymą. **Gavę NMA pažymą pareiškėjai turi kreiptis į atrinktą finansų tarpininką.** Atrinktų finansų tarpininkų sąrašas skelbiamas NMA interneto svetainėje www.nma.lt ir UAB ILTE interneto svetainėje.

<https://www.ilte.lt>

3. Taip pat primename, kad pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus yra **kompensuojama 80 proc. palūkanų**, sumokėtų už investicines paskolas, finansinės nuomos (lizingo) paslaugas ir paskolas apyvartinėms lėšoms papildyti ir biologiniam turtui įsigyti, **dėl kurių yra suteikta UAB ILTE garantija.** Tuo atveju, jei suteikta investicinė paskola ir (ar) finansinės nuomos (lizingo) paslaugos, palūkanos kompensuojamos už ne ilgesnį kaip 36 mėn. laikotarpį, jei suteikta paskola apyvartinėms lėšoms papildyti ir biologiniam turtui įsigyti – už ne ilgesnį kaip 24 mėn. laikotarpį. Palūkanų norma, nuo kurios skaičiuojama kompensacija – ne didesnė kaip 4 proc. Pagal priemonę palūkanos nekompensuojamos, jei projektas įgyvendinamas su Europos Sąjungos parama. Pareiškėjas, norėdamas gauti dalies palūkanų kompensaciją, finansų įstaigai kartu su teikiama dokumentais dėl individualios garantijos suteikimo pateikia paraišką dėl palūkanų kompensavimo. Sprendimą dėl kompensacijos skyrimo priima ir lėšas išmoka UAB ILTE. Kompensacijos yra išmokamos kartą per mėnesį. **Daugiau informacijos apie palūkanų kompensavimą galima rasti UAB ILTE interneto svetainėje www.ilte.lt.**

4. **Žemės ūkio subjektams dėl nenugalimos jėgos ar kitų išimtinių aplinkybių negalintiems įvykdyti prisiimtų įsipareigojimų bankams, produkcijos supirkėjams ar kreditoriams, rekomenduojame pirmiausia kreiptis į juos ir pranešti apie atsiradusias aplinkybes bei jų įtaką prisiimtų įsipareigojimų įvykdymui.**

Taip pat, kaip minėta pirmiau, esant nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurios turėjo įtakos įsipareigojimų nevykdymui tam tikru laikotarpiu, **rekomenduojame** kreiptis į Prekybos, pramonės ir amatų rūmus (pagal veiklos zonas), kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos prekybos, pramonės ir amatų rūmų įstatymo 5 straipsnio 11 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančias pažymas.

Pažymime, kad valstybė atlygina šių pažymų išdavimo išlaidas (**ne daugiau kaip 200 eurų už vieną pažymą**), vadovaudamasi [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. rugsėjo 21 d. įsakyme Nr. 3D-662 „Dėl Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos \(force majeure\) aplinkybes, išdavimą kompensavimo taisyklių patvirtinimo“](#) nustatyta tvarka. **Prašymą NMA reikia pateikti per mėnesį nuo pažymos gavimo dienos.**

Vilniaus: <https://www.cci.lt/>

Kauno: <https://chamber.lt/>

Klaipėdos:

<https://www.kcci.lt/>

Šiaulių: <https://rumai.lt/>

Panevėžio:

<https://paneveziorumai.lt/>

5. Siekiant išvengti pažeidimų, rekomenduotina:

- 1) susipažinti su teisės aktais, kurie susiję su paramos priemonėmis;
- 2) prieš rengiant projektą, įvertinti galimą projekto riziką, sunkumus bei pasirūpinti patikimu finansavimo šaltiniu projektui įgyvendinti;
- 3) rengiant verslo planą, įvertinti turimus išteklius bei galimybes ir pagal tai nustatyti rodiklius, kurių bus siekiama įgyvendinant projektą;
- 4) susipažinti su dažniausiai pasitaikančiais pažeidimais;
- 5) numatyti realius mokėjimo prašymo (-ų) teikimo terminus, kad nereikėtų rašyti papildomų prašymų, prašant juos nukelti;
- 6) tinkamai tvarkyti buhalterinę apskaitą;
- 7) nuolat **bendrauti ir bendradarbiauti su NMA**, sekti naujienas, susipažinti su aktualiomis NMA parengtomis rekomendacijomis (internetu svetainė <https://nma.lrv.lt/lt/>);
- 8) tikrinti savo paraiškų informaciją [NMA informaciniame portale](#).

5. Dėl paskolų gražinimo ir terminų pratęsimo galimybių kredito įstaigoms:

Žemdirbiams ir augalinių produktų supirkėjams, negalintiems įvykdyti produkcijos tiekimo ir supirkimo sutarčių dėl nepalankių klimato reiškinių žemės ūkiui sukeltų padarinių, rekomenduojama kreiptis į kredito įstaigas dėl paimtų paskolų gražinimo terminų atidėjimo galimybių ir sąlygų bei konsultuotis ir rasti abiem pusėms tinkamus sprendimus.

6. Naudinga informacija žemės ūkio subjektams dėl mokestinių paskolų sutarčių:

1. Vadovaujantis [Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2024 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. VA-83 „Dėl Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir \(ar\) išdėstymo taisyklių ir formų patvirtinimo“](#), **ūkininkai, patiriantys finansinių sunkumų, dėl kurių gali neturėti galimybės laiku sumokėti gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), turi teisę kreiptis dėl GPM atidėjimo ar išdėstymo dalimis bendrąja tvarka**. Pagal šį įsakymą mokesčių mokėtojas, taip pat ir ūkininkas, susidūręs su finansiniais sunkumais (nesvarbu, kokios priežastys juos sukėlė) ir negalintis laiku sumokėti mokesčių (taikoma ne tik GPM, bet ir kitiems Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos

Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) mokamiems mokesčiams), gali kreiptis į VMI prašydamas sudaryti mokestinės paskolos sutartį dėl turimos mokestinės prievolės išdėstymo dalimis arba šią prievolę atidėti vėlesniam terminui. Prašymą sudaryti mokestinės paskolos sutartį galima pateikti likus 20 dienų ar mažiau iki sumokėjimo termino. Sprendimą priima VMI per 20 darbo dienų nuo mokėtojo prašymo gavimo dienos.

<https://www.vmi.lt/evmi/>

2. Taip pat, vadovaujantis [Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A1-461 „Dėl Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“](#), **galima atidėti valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokų mokėjimą**. Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – Fondas) administravimo įstaigos gali atidėti savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems VSD įmokas už save, VSD įmokų įsiskolinimo Fondui sumokėjimą iki vieno metų nuo sprendimo atidėti VSD įmokų

įsiskolinimo sumokėjimą priėmimo dienos, išskyrus atvejį, kai Fondo administravimo įstaiga nustato, kad VSD įmokų įsiskolinimo išieškojimas jau perduotas antstoliui. Pirmiau minėtų taisyklių 64 punkte reglamentuota, kad savarankiškai dirbantys asmenys, mokantys VSD įmokas už save, dėl VSD įmokų įsiskolinimo, ne mažesnio kaip 125 eurai ir ne didesnio kaip 1 500 eurų, mokėjimo atidėjimo su prašymu gali kreiptis į Fondo valdybos teritorinį skyrių, išskyrus tuos atvejus, kai Fondo administravimo įstaiga nustato, kad VSD įmokų įsiskolinimo Fondui išieškojimas jau perduotas antstoliui. Fondo valdybos teritorinis skyrius per 20 d. d. nuo prašymo gavimo dienos priima sprendimą atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą ar jo neatidėti. Kitas prašymas atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą gali būti pateiktas ne anksčiau kaip po vieno metų nuo ankstesnio sprendimo atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai asmenys yra baigę mokėti VSD įmokas pagal ankstesnį sprendimą dėl jų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo. Tokiu būdu

<https://www.sodra.lt/>

[Daugiau informacijos apie VSD įmokų atidėjimą čia](#)

VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimas atidedamas laikantis šių sąlygų: jei VSD įmokų įsiskolinimas ne mažesnis kaip 125 eurai ir ne didesnis kaip 600 eurų, jo sumokėjimas atidedamas iki 4 mėnesių, jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 600 eurų, bet mažesnis nei 900 eurų arba lygus 900 eurų, – iki 6 mėnesių, jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 900 eurų, bet mažesnis nei 1 200 eurų arba lygus 1 200 eurų, – iki 8 mėnesių, o jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 1 200 eurų, bet mažesnis nei 1 500 eurų arba lygus 1 500 eurų, – iki vieno metų. Apie priimtą sprendimą Fondo valdybos teritorinis skyrius raštu informuoja per 3 d. d. nuo jo priėmimo dienos.